

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 17C/216/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713213018
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2016:3713213018.8

Rozhodnutie

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pajštúnska 5, IČO: 35724803, zastúpený zástupcom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pajštúnska 5, proti odporkyni: T. U., trvale bytom L. X., G. XXXX/XX, tohto času na neznámom mieste, v konaní zastúpená opatrovníčkou T.. P. L., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 7, zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom v Bratislave, ul. Zámocká 36, o zaplatenie 452,52 eur s príslušenstvom, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Odporkyni súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

III. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Trenčín bol dňa 15.01.2014 postúpený návrh navrhovateľa zo dňa 19.09.2013, ktorým sa proti odporkyni domáha, aby súd rozhodol o splnení jej povinnosti zaplatiť navrhovateľovi sumu 452,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 452,52 eur od 07.08.2011 do zaplatenia a vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 14,60 eur. Zároveň si uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Tento návrh odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi pôvodným veriteľom, postupcom SLSP, a.s. a navrhovateľom zo dňa 28.06.2011, postúpil postupca na navrhovateľa pohľadávku voči odporkyni. Dňa 06.10.2006 uzatvorila odporkyňa s pôvodným veriteľom SLSP, a.s. Zmluvu č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol odporkyni peňažné prostriedky. Podmienky čerpania týchto prostriedkov, podmienky ich splácania, podmienky pri ich neplnení a ďalšie náležitosti sú upravené v úverovej zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach. Podľa zmluvy postupca poskytol odporkyni úver vo výške 1.360,95 eur, ktorý mal byť splácaný v mesačných splátkach vo výške 37,71 eur, vždy do 20.dňa v mesiaci. Pohľadávka navrhovateľa ku dňu jej postúpenia predstavovala sumu 2.686,31 eur, ktorá pozostávala z istiny v sume 2.453,22 eur, riadneho úroku v sume 0 eur, úrokov z omeškania v sume 233,09 eur a ostatného príslušenstva v sume 0 eur, v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok. Údaje, výška a špecifikácia postúpených pohľadávok je deklarovaná postupcom ako generovaný údaj z bankového systému. Sumu 233,09 eur predstavujúcu úrok z omeškania si navrhovateľ v tomto konaní neuplatňuje. Uplatňuje si splátky úveru splatné od 20.10.2010 do 20.09.2011 v počte 12 a celkovej výške 452,52 eur. Splátky pôvodne splatné od 20.08.2011 do 20.09.2011 sa stali splatnými dňa 06.08.2011, kedy navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Odo dňa postúpenia pohľadávky odporkyňa neuhradila na uplatňované splátky nič. Uplatnené úroky z omeškania predstavujú zákonné úroky z

omeškania. Takisto sú zároveň vyčíslené za omeškanie splátok, ktoré boli splatné do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, a to vo výške 14,60 eur.

Na základe návrhu navrhovateľa súd dňa 08.04.2014 vydal platobný rozkaz, ktorý sa nepodarilo odporkyni doručiť do vlastných rúk. V priebehu konania sa takisto nepodarilo zistiť bydlisko odporkyne, resp. miesto jej aktuálneho pobytu. Preto bola uznesením súdu č.k. 17C/216/2014 - 111 zo dňa 10.09.2015 odporkyni ustanovená opatrovníčka.

V priebehu konania podaním zo dňa 16.09.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník, Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, a to na stranu odporkyne. Vedľajší účastník je združenie pôsobiace na ochranu práv spotrebiteľov. Vedľajší účastník je v konaní zastúpený advokátom. Vzhľadom na námietku navrhovateľa proti vstupu vedľajšieho účastníka súd uznesením zo dňa 09.09.2015 rozhodol tak, že vedľajšie účastníctvo vedľajšieho účastníka v tomto konaní je prípustné. Toto rozhodnutie bolo potvrdené aj odvolacím súdom.

Dňa 21.05.2015 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, v ktorom navrhol, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol. Takisto si za vedľajšieho účastníka uplatnil právo na náhradu trov konania, ktoré aj vyčíslil. K návrhu uviedol, že úverová zmluva, od ktorej navrhovateľ uplatňuje svoje právo je bankovou zmluvou a zároveň aj spotrebiteľskou zmluvou. Preto sa riadi režimom Občianskeho zákonníka. Dojednanie o režime Obchodného zákonníka je podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka neplatné. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 402/2013 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3MCdo/14/2014. Taktiež poukázal na to, že nebolo preukázané, kedy a ako právny predchodca navrhovateľa (banka) vyzvala odporkyňu na zaplatenie zvyšného dlhu, kvôli omeškaniu so splátkami ani splnenie podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods.8 zákona o bankách. Podľa neho neboli splnené tam uvedené podmienky na postúpenie pohľadávky banky voči odporkyni, a to písomná výzva banky a aby bol klient ohľadom tejto pohľadávky v omeškaní aspoň 90 dní. Postúpenie pohľadávky v rozpore so zákonom je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Nepreukázanie platného postúpenia pohľadávky má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka, navrhovateľa. Na podporu tejto argumentácie uviedol a citoval časti rozhodnutí všeobecných súdov, a to Okresného súdu Nitra sp.zn. 9C/261/2013, Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 7C/209/2014, Okresného súdu Galanta sp.zn. 26C/261/2014 a 15C/33/2014, Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 3C/195/2014, Okresného súdu Prešov sp.zn. 9C/153/2014, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/119/2013. K vyjadreniu pripojil aj kópie niektorých z nich. Ďalej poukázal na to, že vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru je oprávnená iba banka, a nie navrhovateľ, keďže nemá bankovú licenciu. A iba banka, ktorá vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, môže následne celú pohľadávku postúpiť na iný subjekt. Ak by aj súd prijal záver o tom, že tak navrhovateľ mohol urobiť, poukázal na porušenie ustanovenia § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka. Preto by bola žaloba v časti zosplatených splátok podaná predčasne.

Toto vyjadrenie bolo právnemu zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 16.09.2015. Dňa 05.10.2015 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa v ktorom uviedol, že súdu predložil relevantné oznámenie postupcu odporkyni o postúpení pohľadávky, spolu s podaciami hárkami, ktoré bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo/210/01 a uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/133/2013. V súvislosti s ustanovením § 92 ods.8 zákona o bankách uviedol, že toto ustanovenie nemožno spájať s aktívnou legitímáciou navrhovateľa ako postupníka pohľadávky. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety ustanovenia § 92 ods.8 zákona o bankách je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy, a to pojem peňažný záväzok ako celok, a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatenú pohľadávku, možno tiež potvrdiť posúdením druhej vety citovaného ustanovenia, podľa ktorého „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.“ Toto ustanovenie nadväzuje na predchádzajúcu, teda prvú, vetu ustanovenia. Jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky,

že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškani, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká. Je zrejmé, že pod slovným spojením „nesplácaný dlh“ je treba rozumieť dlh dlžníka v podobe vrátenia celého poskytnutého úveru veriteľovi, nakoľko tento dlh vzniká už poskytnutím úveru dlžníkovi, ktorý ho má len možnosť vrátiť v splátkach postupným splácaním za zmluvne dohodnutých podmienok. Ďalej poukázal aj na obdobný názor doc. JUDr. W. S., PhD., LL.M. publikovanom v časopise Súkromné právo č. 1/2015. Z uvedeného vyplýva, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. S nedoručením takejto výzvy môžu byť spojené len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách.

Dňa 03.11.2015 právny zástupca vedľajšieho účastníka doručil súdu ďalšie písomné vyjadrenie k návrhu, v ktorom duplicitne zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa neplatného postúpenia pohľadávky na navrhovateľa pre porušenie § 92 ods.8 zákona o bankách.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal opatrovníčku odporkyne, právneho zástupcu navrhovateľa a právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. Pojednávanie sa zúčastnil iba právny zástupca navrhovateľa. Opatrovníčka odporkyne svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila podaním zo dňa 10.02.2016. Vedľajší účastník sa z neúčasti na pojednávaníach ospravedlnil vo svojich písomných vyjadreniach.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že navrhovateľ zotrváva na písomnom návrhu, rovnako ako na skutočnostiach, ktoré sú v ňom uvedené. Návrhom si navrhovateľ uplatňuje iba nepremičané splátky z úveru, a to tie, ktoré boli splatné najviac 3 roky spätne od podania návrhu na súd. Ide celkovo o 12 splátok, ktoré boli splatné najneskôr do 20.09.2011. Mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená dňa 06.08.2011. Čo sa týka postúpenia pohľadávky, teda najmä jeho platného postúpenia odkazuje na svoje doterajšie písomné vyjadrenia. Podľa názoru navrhovateľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno na danú vec aplikovať. Ak by súd bol opačného názoru poukazuje na oznámenie o začatí výkonu mandátnej činnosti, ktorú navrhovateľ považuje za výzvu dlžníkovi v zmysle zákona o bankách. Postúpenie pohľadávky bolo vykonané v súlade s Občianskym zákonníkom.

Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré navrhovateľ súdu predložil, a to : úverovou zmluvou, Všeobecnými obchodnými podmienkami, listom SLSP a.s. zo dňa 18.07.2011, kópiou podacieho hárku, výzvou navrhovateľa k úhrade zo dňa 18.07.2011, zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.06.2011, prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, pokusom o zmier zo dňa 22.08.2013, oznámením SLSP a.s. o začatí výkonu mandátnej činnosti zo dňa 26.09.2008 a kópiou podacieho hárku na č.l. 120. Po takto vykonanom dokazovaní súd zistil pre rozhodnutie o návrhu tento podstatný skutkový stav, ktorý následne právne posúdil podľa nižšie citovaných ustanovení zákonov:

Slovenská sporiteľňa a.s. (banka) dňa 06.10.2006 uzatvorila s odporkyňou Zmluvu o splátkovom úvere č. 0363168048, ďalej len „zmluva o úvere“, na základe ktorej sa Slovenská sporiteľňa, a.s. zaviazala poskytnúť odporkyňi úver vo výške 41.000,- Sk, a odporkyňa ako dlžník sa zaviazala za dohodnutých podmienok úver vrátiť do 20.09.2011 v pravidelných 59 mesačných splátkach vo výške 1.136 Sk. Súčasťou zmluvy o úvere sú aj Všeobecné obchodné podmienky (ich kópia je spise na č.l. 5 a nasl.). Dňa 28.06.2011 uzatvorila Slovenská sporiteľňa a.s. s navrhovateľom Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 0915/2011/CE, ďalej len „zmluva o postúpení“, na základe ktorej mal navrhovateľ nadobudnúť pohľadávku veriteľa, postupcu, z úverovej zmluvy voči odporkyňi. Od nej navrhovateľ odvodzuje aj svoju aktívnu legitímáciu na podanie návrhu na začatie konania. Podľa prílohy č. 1 k zmluve o postúpení je súčasťou postúpených aktív (súboru pohľadávok) aj pohľadávka voči odporkyňi ako dlžníčke. V nej je takisto uvedené, že splatnosť pohľadávky je dňa 20.09.2011 (rovnako ako je uvedené v úverovej zmluve). Dňa 26.09.2008 vyhotovila Slovenská sporiteľňa a.s. list (adresátom listu je odporkyňa), označený ako „Oznámenie o začatí výkonu mandátnej činnosti“, ktorého obsahom je oznámenie, že banka zverila na základe Mandátnej zmluvy zo dňa 12.09.2008 správu a vymáhanie pohľadávky v sume 42.822,-Sk spoločnosti GENERAL FACTORING, a.s.. Dňa 18.07.2011 vyhotovila Slovenská sporiteľňa a.s. list (adresátom listu je odporkyňa), ktorého obsahom je oznámenie o postúpení jej pohľadávky na navrhovateľa. Dňa 18.07.2011 vyhotovil navrhovateľ list (adresátom listu je odporkyňa), ktorého obsahom je okrem výzvy na úhradu dlhu aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úver ku dňu 18.07.2011.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 261 ods.3 písm. d) Obchodného zákonníka, v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: zo zmluvy o úvere (§ 497).

Podľa § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka v účinnom znení, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 524 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 92 ods.8 zák.č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Po vykonaní dokazovania (pričom boli vykonané všetky dôkazy navrhnuté navrhovateľom) súd na zistený a vyššie popísaný skutkový stav aplikoval vyššie citované ustanovenia právnych predpisov, a vec právne posúdil takto:

Navrhovateľ v návrhu uviedol, že si v konaní uplatňuje svoje právo na peňažné plnenie (pohľadávku) zo zmluvy o úvere. Túto pohľadávku mal nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení. Odporkyňa bola v konaní pasívna. Vedľajší účastník na jej strane navrhol zamietnuť návrh navrhovateľa v celom rozsahu, pretože na základe predmetnej zmluvy o postúpení sa navrhovateľ nestal veriteľom odporkyne. Išlo totiž o neplatnú zmluvu o postúpení pohľadávok pre jej rozpor so zákonom, a to zákonom o bankách. Preto sa súd v prvom rade zaoberal touto argumentáciou, ktorá má zásadný význam pre rozhodnutie o návrhu navrhovateľa. Zaoberal sa teda skutočnosťou, či navrhovateľ je aktívne vecne legitimovaný v tomto spore, teda, či je riadnym veriteľom odporkyne.

Po zistení skutkového stavu súd konštatuje, že navrhovateľ platne nenadobudol pohľadávku, ktorej splnenia sa voči odporkyni v tomto konaní domáha. Je tomu tak pre rozpor zmluvy o postúpení so zákonom, a teda pre jej neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Uzavretím tejto zmluvy o postúpení nebol dodržaný § 92 ods.8 zákona o bankách. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by odporkyňa udelila banke, teda postupcovi, súhlas s postúpením pohľadávky banky voči nej. Tento súhlas sa podľa uvedeného ustanovenia o bankách nevyžaduje iba v prípade, ak by aj napriek písomnej výzve banky jej klient (odporkyne) bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Urobenie takejto výzvy banky však nebolo vykonaným dokazovaním preukázané. Dôkazom o tejto skutočnosti nie je ani „Oznámenie o začatí výkonu mandátnej činnosti“, pretože jeho obsahom bolo iba oznámenie, že banka zverila na základe Mandátnej zmluvy zo dňa 12.09.2008 správu a vymáhanie pohľadávky spoločnosti GENERAL FACTORING, a.s..

K rovnakému právnomu záveru o nevyhnutnosti urobenia výzvy klientovi podľa § 92 ods.8 zákona o bankách a preukázanie jej doručenia pre platné postúpenie pohľadávky z banky na iný subjekt, ktorý nie je bankou, dospeli v obdobnej veci napríklad aj Krajský súd v Bratislave v uznesení č.k. 6Co/203/2015-394 zo dňa 19.05.2015, Krajský súd v Prešove v uznesení sp.zn. 6Co/119/2013 zo dňa 29.05.2014, Krajský súd v Trenčíne v rozsudkoch sp.zn. 5Co/460/2015 zo dňa 13.01.2016, či sp.zn. 6Co/603/2015 zo dňa 22.03.2016.

Nad rámec potreby rozhodnutia o návrhu navrhovateľa súd uvádza, že v danom prípade banka pred neplatným postúpením pohľadávky nevyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Mal tak urobiť až navrhovateľ, a to listom zo dňa 18.07.2011. Ak navrhovateľ aj mienil vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, musel postupovať a rešpektovať ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 (zosplatnenie dlhu) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z vykonaného dokazovania súd takýto postup za preukázaný nemá. Navrhovateľ nepreukázal, že by upozornil odporkyňu v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Súd pritom ponecháva stranou (bez právneho posúdenia) to, či navrhovateľ vôbec mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko ide o správu bankového úveru a navrhovateľ nie je bankou.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporkyňa bola v konaní plne úspešná. Vzhľadom k tomu, že odporkyňa si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom k tomu, že v konaní vystupoval aj vedľajší účastník na strane odporkyne a vzhľadom na celkovú úspešnosť odporkyne v konaní, bolo potrebné rozhodnúť aj o práve vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi sa súd riadil nasledujúcou právnou úvahou:

Právne postavenie vedľajšieho účastníka v občianskom súdnom konaní, teda procesné práva a povinnosti vedľajšieho účastníka sú v Občianskom súdnom poriadku upravené v ustanoveniach § 93, § 153d, § 201. Z týchto ustanovení je zrejmé, že vedľajší účastník sa môže zúčastniť konania popri navrhovateľovi alebo odporcovi buď ak má právny záujem na výsledku konania (s výnimkou konania o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je), alebo ak ide o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa antidiskriminačného zákona, zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele alebo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Pre jeho právne postavenie je však najpodstatnejšie, že ustanovenie § 93 ods.4 Občianskeho súdneho poriadku mu priznáva rovnaké práva a povinnosti aké má účastník. V konaní však koná iba sám za seba, pričom ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastník, pričom nie je zástupcom tohto účastníka, pretože koná iba za seba. Jeho procesné úkony sú tak iba jeho úkonmi, avšak tieto úkony majú v konaní rovnaké právne následky, ako keby ich uskutočnil účastník, na strane ktorého v konaní vystupuje. Zhrnúc vyššie uvedené platí, že ak má účastník právo na náhradu trov konania, také isté práva má aj vedľajší účastník. V danej veci, ak má odporkyňa právo na náhradu trov konania, má toto právo aj vedľajší účastník na jej strane.

Ďalšou právnou otázkou, ktorou sa súd zaoberal v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je otázka, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je združením na ochranu spotrebiteľa, je účelné. Túto skutočnosť musí pri rozhodovaní o trovách konania súd vždy posúdiť. Podstatou existencie vedľajšieho účastníka na strane odporcu je ochrana práv spotrebiteľov. Vedľajší účastník bol založený za týmto účelom a za týmto účelom aj existuje. Vedľajší účastník je zo svojej podstaty odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné chápať ako účelné. Je samozrejmé, že relevantnú, skutočnú ochranu práv spotrebiteľov môže poskytovať len odborne vzdelaný personál, znalý všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúry súdov. Suplovať plnenie tejto úlohy udelením plnomocenstva advokátom v občianskom súdnom konaní sa preto súdu javí ako účelové. Podľa názoru súdu tak právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom v tomto konaní nebolo účelné, a to aj vzhľadom k písomným vyjadreniam, ktoré vedľajší účastník v konaní urobil a vzhľadom k jeho neúčasti na pojednávaní.

Uvedený názor súdu je v súlade aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo vyplýva napr. z jeho uznesenia sp.zn. 6 MCdo 9/2013 z 20.06.2014. V ňom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k obdobnému záveru, ktorý je aplikovateľný aj na toto konanie. Najvyšší súd v ňom okrem iného uviedol, že Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (v tejto súvislosti najvyšší súd poukázal aj na nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných

(skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do skutkovo a vecne porovnateľných vecí, pričom v konaní urobil písomné vyjadrenie k žalobe (prakticky formulárové). Za tejto situácie, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania, a že prípadného pojednávania sa on ani jeho zástupca nezúčastní a žiada konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premičania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

V danom prípade právny zástupca vedľajšieho účastníka urobil v konaní iba tri úkony právnych služieb, za ktoré si uplatnil právo na náhradu trov konania, pričom pojednávania sa nezúčastnil. Išlo o prevzatie zastúpenia a o dve obsahovo rovnaké písomné vyjadrenia k návrhu. Po posúdení obsahu týchto vyjadrení súd konštatuje, že ide o vyjadrenie, ktoré právny zástupca vedľajšieho účastníka zasiela v desiatkach obdobných prípadov, ktoré prejednáva konajúci súd. Teda toto vyjadrenie mohol urobiť vedľajší účastník aj bez svojho právneho zástupcu.

Ako je uvedené vyššie, pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd vždy posúdiť aj účelnosť vzniknutých trov, pričom na tejto skutočnosti nič nemení právo účastníka, resp. vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom. V opačnom prípade vzniká legitímna pochybnosť o tom, či právo dať sa zastúpiť nie je iba zneužitím tohto práva, ktorého cieľom je získanie peňažného plnenia, v podobe priznaných trov právneho zastúpenia, a to aj s ohľadom na okolnosti, ktoré sú uvedené vyššie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.